

Medexpress, 2021-03-30 10:59

Kleszczowe Zapalenie Mózgu (KZM) – realne zagrożenie

Fot. Getty Images/iStockphoto

Ubiegły rok był rekordowy pod względem liczby odnotowanych przypadków zakażeń wirusem KZM przenoszonym przez kleszcze, w szczególności w krajach blisko sąsiadujących z Polską. Co może być tego powodem?

Jak wskazują eksperci, wpływ na rosnącą liczbę zakażeń może mieć pośrednio pandemia COVID-19 – często szukając ucieczki od skupisk, dużych grup ludzi, spędzamy więcej czasu na świeżym powietrzu, na tzw. terenach „zielonych”, blisko natury. Nie bez znaczenia pozostają też postępujące zmiany klimatyczne – stale rosnąca temperatura sprzyja aktywności kleszczy, a wraz z nią wzrasta ryzyko chorób odkleszczowych, w tym KZM. O tym, że KZM staje się coraz większym wyzwaniem zdrowotnym, świadczą też najnowsze zalecenia ekspertów, którzy podkreślają, że cały obszar Polski powinien być traktowany jako zagrożony wystąpieniem KZM.

Według najnowszych danych pochodzących z meldunków epidemiologicznych w większości krajów w bliskim sąsiedztwie z Polską, liczba odnotowanych przypadków KZM jest wyższa niż w ubiegłych latach. Widać to w statystykach pochodzących z Niemiec, Czech i Słowacji. Rekordowy przyrost zanotowano także

w Szwajcarii, gdzie potwierdzono 73 proc. więcej przypadków zakażeń KZM niż w 2019r., jak również w Niemczech gdzie zakażeń było więcej o niemal 60 proc.

Mimo rosnącej liczby przypadków KZM u naszych sąsiadów, w Polsce w 2020r. zaobserwowano jej spadek o 41 proc. w porównaniu z rokiem 2019. Nie oznacza to jednak, że Polska jest obszarem wolnym od KZM, wręcz przeciwnie. Jak sygnalizują eksperci, w Polsce wciąż wyzwaniem pozostaje niedoszacowanie skali problemu, jaki stanowi KZM. Powodów tej sytuacji jest wiele, m.in. ograniczenie dostępności oraz brak finansowania testów umożliwiających ustalenie czynnika etiologicznego przy diagnostyce wirusowych zapaleń układu nerwowego. Dla większości zgłoszonych przypadków wirusowych infekcji układu nerwowego nie określa się jaki wirus wywołał chorobę. Istnieje więc potrzeba wdrożenia zmian, w tym poprawy dostępu do diagnostyki KZM czy większej edukacji nt. choroby i jej profilaktyki (także za pomocą szczepień). Jak pokazują statystyki naszych sąsiadów – KZM jest wciąż rosnącym zagrożeniem.

Prognozuje się, że na zwiększanie się skali tego problemu będą miały również wpływ postępujące zmiany klimatyczne. Z danych zebranych w publikacji „*Jak zmiany klimatyczne wpłynęły na rozwój KZM i groźnych zakażeń wirusowych*” wynika, że średnia temperatura roczna na świecie wzrosła już o 1°C względem czasów przedprzemysłowych. W Polsce w 2019 roku wzrost ten wyniósł 2°C, a w polskich miastach - nawet więcej. Skutki tych zmian nietrudno dostrzec gołym okiem. Jednym z nich jest rosnąca populacja kleszczy. Co więcej, pajęczaki te coraz częściej przenoszą groźne choroby i liczba przypadków rośnie. Według danych Głównego Inspektoratu Sanitarnego w latach 2006-2016 odnotowano ponad trzykrotny wzrost zachorowań na boreliozę (z 4 400 do ponad 13 800). Niepokojąco także wzrasta liczba osób zakażonych wirusem kleszczowego zapalenia mózgu (KZM).

Jak zatem chronić się przed KZM? Eksperci jednogłośnie podkreślają: Kleszczowe zapalenie mózgu jest groźną chorobą, która prowadzi do poważnych powikłań, a nawet śmierci. **Nie ma leku działającego na wirus KZM, ale przed zakażeniem można się uchronić poprzez szczepienia.** Zgodnie z najnowszymi zaleceniami Polskiej Grupy Ekspertów oraz WHO profilaktykę w postaci szczepień przeciw KZM należy zapewnić wszystkim osobom mieszkającym w regionach, w których rocznie zgłaszanych jest 5 lub więcej przypadków KZM na 100 tys. Mieszkańców; w szczególności, osobom w wieku podeszłym oraz dzieciom, wszystkim osobom z grupy ryzyka oraz osobom pracującym na terenach zielonych, także w miastach, ze względu na wysokie skumulowane ryzyko zachorowania na KZM. W Polsce dostępne są dwie szczepionki, które można podawać już od ukończenia pierwszego roku życia - nie ma górnej granicy wieku.

W kalendarzu szczepień jest to szczepienie zalecane. Szczepienia przeciw kleszczowemu zapaleniu mózgu są bardzo skuteczne – chronią w około 99% przed zachorowaniem na tę groźną chorobę. Zaszczepienie zimą lub wczesną wiosną zapewnia ochronę już od początku sezonu aktywności kleszczy. Szczepienie ochronne przeciw KZM są także zalecane dla osób z grup ryzyka w obowiązującym Programie Szczepień Ochronnych na rok 2020.

Świadomość KZM. Mimo przeprowadzanych akcji informacyjnych uświadamiających zagrożenia związane z KZM i jego powikłaniami, nadal problem jest nierzadko bagatelizowany. Wiele osób uważa że ich on nie dotyczy. W celu zwiększenia świadomości KZM oraz zwrócenia uwagi na niebezpieczeństwo, jakie wiąże się z kleszczowym zapaleniem mózgu, **30 marca ogłoszono w Polsce Ogólnopolskim Dniem Świadomości Kleszczowego Zapalenia Mózgu (KZM).**

Prowadzone tego dnia działania edukacyjne to element kampanii „*Nie igrzaj z kleszczem. Wygraj z kleszczowym zapaleniem mózgu*”. Celem kampanii jest dostarczanie rzetelnych i wiarygodnych informacji na temat kleszczy i przenoszonych przez nie chorób odkleszczowych, w szczególności KZM, a także profilaktyki zakażeń w postaci szczepień ochronnych.

W ramach projektu prowadzone są spotkania edukacyjne, realizowane projekty badawcze oraz akcje informacyjne we współpracy z mediami i partnerami. Dostępna jest także edukacyjna strona

www.kleszcze.info.pl, zawierająca kompendium wiedzy na temat kleszczy i zagrożeń z nimi związanych, porady dotyczące postępowania oraz przydatne informacje dla osób prowadzących aktywny tryb życia wśród zieleni lub wybierających się w tereny zagrożone kontaktem z kleszczem.

Organizatorami kampanii jest Instytut Praw Pacjenta i Edukacji Zdrowotnej, Fundacja Aby Żyć i Pfizer, partnerem wspierającym - Medcover.

inf pras